

Κείμενο

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ (1959-)

Ο ταχυδρόμος [απόσπασμα]

Ο ήρωας του βιβλίου ένας ταπεινός ταχυδρόμος, αφηγείται σε πρώτο πρόσωπο την ιστορία του, που διαδραματίζεται σε μια ορεινή κοινότητα της μεταπολεμικής Κρήτης (από το οπισθόφυλλο του βιβλίου).

Σ' όλο το δρόμο με το ποδήλατο αναρωτιόμουν μήπως η αποτυχία μου να γίνω δάσκαλος, όπως ήταν τ' όνειρό μου, έπαιξε ένα ρόλο στο ότι δεν είμαστε τώρα μαζί με την Αθηνά. Ήταν όμως περιττό να σκέφτομαι το παρελθόν, που δεν μπορούσα να το διορθώσω. Εξάλλου έπρεπε ν' αρχίσω τη διανομή και ο καιρός χάλαγε. Το λίγο φως που δεν μπορούσε να τρυπήσει τα σύννεφα, χάθηκε τελικά απ' την άλλη μεριά του βουνού και ο ουρανός χαμήλωσε πολύ.

Είδα πάνω απ' τις ελιές και τα κυπαρίσσια να πέφτει η πρώτη βροχή. Το κατάλαβα απ' το θάμπος που κάλυπτε κάθετα τον αέρα. Ήταν μόνο εκεί, μακριά, αυτή η συσκότιση του τοπίου και μου έκανε εντύπωση ότι ο ουρανός έτρεχε, ερχόταν προς τη μεριά μου. Είπα, σε λίγο θα φτάσει κι εδώ το κατακαίρι. Δεν πρόλαβα να το σκεφτώ κι αμέσως άρχισαν να πέφτουν χοντρές σταγόνες πάνω στην κάπα μου. Διακεκομμένες αστραπές αυλάκωναν τον ουρανό και φώτιζαν στιγμιαία το θαμπωμένο τοπίο. Δεν ξέρω γιατί ένιωσα μόνος τότε. Εντελώς ξαφνικά ανέβηκε στο μυαλό μου μια εικόνα αδιέξοδου. Συχνά το πάθαινα αυτό και είχα βρει τρόπο να το αντιμετωπίζω. Πήγα και σταμάτησα το ποδήλατο στην άκρη του δρόμου, απ' τη μεριά που φαινόταν η κοιλάδα. Το ένα πόδι αφημένο στο πετάλι, το άλλο ακουμπισμένο στη γη. Παρακολουθούσα το χάος που άρχιζε ακριβώς κάτω από τα πόδια μου. Το ακανόνιστο τοπίο. Τις καλλιέργειες των ανθρώπων στις πλαγιές.

[...]

Με πολλή χαρά με υποδέχτηκαν οι θαμώνες που κάθονταν αμέριμνοι στις καρέκλες. Ήταν όλοι τους γέροι. Ρώτησαν αν είχα τίποτε γι' αυτούς και τους απάντησα πως δεν ήταν η μέρα της σύνταξης. Βέβαια, δεν περίμεναν τίποτ' άλλο, παρά μόνο τη μέρα που θα εισέπρατταν τη σύνταξή τους. Παρατήρησα πως αμέσως συνοφρυώθηκαν και ένας γέρος με πολύ χοντρά γυαλιά έβαλε μπρος στα μάτια του την εφημερίδα που είχε ακουμπήσει στα γόνατα, όταν μπήκα.

[...]

Η γυναίκα που κρατούσε το καφενείο, η κυρία Στέλλα εμφανίστηκε απ' το εσωτερικό δωμάτιο που έψηνε τους καφέδες. Μόλις με είδε, ήρθε κοντά μου, με χαιρέτησε εγκάρδια. [...] Η ζέστη της σόμπας ίδρωνε τα τζάμια. Έξω δε φαινόταν τίποτα. Κοντοστάθηκε η γυναίκα, έβγαλε από την τσέπη της ένα

πανί και καθάρισε το μαρμαρένιο τραπεζάκι. Καθώς καθάριζε το μάρμαρο, μου πέταξε μια φράση περίεργη, πριν απομακρυνθεί στο δωμάτιο να ψήσει τον καφέ. Είπε: «Άτυχος ήσουνα που δεν έγινες δάσκαλος, να μη σε καταπίνουνε τώρα τα βουνά».

Πολύ ιδιόμορφη η διατύπωσή της, αλλά έβρισκα πως ήταν σωστή. Την είπε, δεν έδειξε κανένα αίσθημα, μια διαπίστωση νόμιζες πως έκανε και μπήκε στο δωμάτιο για τον καφέ. Εντάξει. Είχα όνειρο να γίνω δάσκαλος. Πήγα με την Αθηνά στην πρωτεύουσα του νησιού να δώσω εξετάσεις. Στο δεύτερο μάθημα με έπιασε εμετός, δεν ξέρω τι ήταν, να μην μπορώ να κρατήσω τίποτα μέσα μου. Με έβγαλαν έξω από την αίθουσα και μου είπαν να γυρίσω όταν θα αισθανόμουν καλύτερα. Με συνόδευε ένας κύριος. Είχα γίνει, μου είπε, κατακίτρινος.

[...]

Όταν μου έφερε τον καφέ η κυρία Στέλλα, άκουγα το νερό να κυλά σαν ποτάμι στους δρόμους. Είχε πολύ σκοτεινιάσει, αλλά δεν πτοήθηκα. Ήθελα να την πειράξω λίγο. Είχε ένα τρόπο να αντιδρά, που έμοιαζε με παιδί. Τα έπαιρνε όλα πολύ στα σοβαρά και τα αστεία ακόμα νόμιζε πως ήταν αλήθεια. Της είπα πως αν είχα γίνει δάσκαλος, δεν θα είχαν αυτοί ταχυδρόμο. [...] «Μάλιστα κυρία Στέλλα, θα μένατε χωρίς σύνταξη!» τέλειωσα το αστείο μου βάζοντας ιδιαίτερο τόνο στη φωνή.

Γιώργος Παπαδάκης (2020²), *Ο ταχυδρόμος*. Αθήνα: Βιβλιοπωλείο της Εστίας, σελ. 38-41.

ΘΕΜΑ 2β

Στη δεύτερη παράγραφο ο αφηγητής παρουσιάζει τις εντυπώσεις που του προκάλεσε η «πρώτη βροχή». Να εντοπίσεις μία (1) προσωποποίηση και μία (1) μεταφορά και να τις συσχετίσεις με τη συναισθηματική του κατάσταση.

(10 μονάδες)

ΘΕΜΑ 3. Ερμηνεία και παραγωγή λόγου (150 - 200 λέξεις)

Λαμβάνοντας υπόψη σου την «περίεργη φράση» της κυρίας Στέλλας και τη συναισθηματική κατάσταση του ταχυδρόμου, να συνεχίσεις τον διάλογό τους γράφοντας το δικό σου τέλος.

(40 μονάδες)